

kursgevinstloven skete på grundlag af statskattelovens §§ 4-6. I bestemmelsen opregnes den persongruppe og de dødsboer, som er skattepligtige af kursgevinster og har fradragsret for kurstab på alle fordringer, som er omfattet af § 1. Det er således en betingelse for skattepligten, at personen er vekselerer eller bankier eller i øvrigt udøver næring ved køb og salg af fordringer eller driver næringsvirksomhed ved finansiering.

I § 3 fastslås endvidere, at der er en formodning for, at alle de pågældende personers og dødsboers fordringer er omfattet af skattepligten. Det fastslås imidlertid også, at ikke nødvendigvis alle fordringer, er omfattet af skattepligten, idet der er mulighed for at godtgøre, at enkelte fordringer falder uden for næringskattepligten. Muligheden for at godtgøre dette står åben både for den skattepligtige og for skattemyndighederne. Falder en fordring uden for næringskattepligten, er den omfattet af mindsterentereglen i § 7, medmindre den er erhvervet for lånte midler, jf. § 7 A.

Handelsnæring

11. Hvorvidt en skattepligtig, der ikke er vekselerer eller bankier, må anses for at udøve næring ved køb eller salg af fordringer, beror på, om den skattepligtige har det som sin hele eller delvise levevej at handle med fordringer. Det vil sige, at der er tale om personer, der handler med værdipapirer for egen regning eller formidler sådanne handler som mægler. Det karakteristiske for sådan virksomhed er, at der er tale om en vis aktiv indsats i form af f.eks. annoncering eller kundekontakt. Der kan endvidere være tale om, at en kreds af kunder opsøger den skattepligtige på grund af dennes særlige viden om markedet eller andre forhold af betydning for udbud, efterspørgsel eller prisfastsættelse. Denne form for handelsnæring må ikke forveksles med porteføljepleje af en værdipapirbeholdning. Det karakteristiske for porteføljepleje er, at værdipapirer købes til og sælges fra en beholdning, der kan være af variabel størrelse, men hvor køb og salg sker gennem f.eks. pengeinstitutter, og hvor hensigten primært er at omplacere kapitalen, således at afkastet øges. Ved afgørelsen af, om der foreligger næringsvirksomhed, vil den praksis, der er udviklet på grundlag af statsskatteoven, være vejledende.

Finansieringsvirksomhed

12. Ved finansieringsvirksomhed forstås, at den skattepligtige som sin hele eller delvise levevej foretager direkte udlån eller opkøber fordringer, der normalt ikke er genstand for almindelig omsætning. Det kan f.eks. være ikke-pantsikrede fordringer i form af afbetalingskontrakter. Det gælder, hvad enten de hertil anvendte midler hidrører fra egenkapital eller fra fremmedkapital. Disse næringstilfælde må afgrænses over for den mere passive kapitalanbringelse, der ikke anses for finansieringsnæring.

Vejledende for denne afgrænsning kan bl.a. være følgende forhold:

- a) Den aktivitet, som den skattepligtige udøver i forbindelse med oprettelsen eller erhvervelsen af fordringen, herunder ved den nærmere udformning af vilkårene.
- b) Fordringens art, således forstået, at typiske anlægspapirer såsom obligationer og almindelige pantebreve i fast ejendom giver formodning for, at der er tale om anlægsinvestering. Fordringer i form af individuelle gældsbreve, afbetalingskontrakter, atypiske pantebreve og lignende kan derimod indicere, at der er tale om aktiv finansieringsvirksomhed, der kan omfattes af næringsbegrebet.

Nedennævnte to højesteretsdomme angiver – for skatteyder, der disponerer på markedet for kortvarige private pantebreve – den ramme, inden for hvilken Højesteret kan ventes at ville trække grænsen for skattepligt. Det drejer sig på den ene side om den gruppe, det nok virker aktivt, men dog stadig må betragtes som almindelige kapitalinvestorer, der kan oppebære kursgevinster indkomstskattefrit. På den anden side drejer det sig om de erhvervsdrivende udøvere af udlånsvirksomhed eller finansieringsvirksomhed, der indkomstbeskattes af disse gevinster.

I dommen UfR 1973, s. 472 H (Quant-Hansen) var der tale om en skatteyder, som ikke havde erhverv, men som havde investeret den væsentligste del af sin formue i pantebreve med ret kort løbetid (fra 4-10 år, der for nogle vedkommende blev kortere som følge af indfrielse). Købene finansieredes til dels ved anvendelse af kassekredit. I nogle tilfælde var pantebrevene udstedt direkte til den pågældende. Der var aldrig foretaget salg af pantebreve. Højesteret fandt ikke i de oplyste omstændigheder grundlag for at fastslå, at der